PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Martta Wendelinin maailma on päiväsaikaa, kirkkaan valoisa, tuttu, turvallinen, toistuva. **TAIDEHISTORIOITSIJA TUULA KARJALAINEN**

11.05.15

Aurinko nousee
Helsingissä kello 4.52
ja laskee kello 21.43
Oulussa kello 4.09
ja laskee kello 22.22
Utsjoella kello 2.43
ja laskee kello 23.41

Päivän sana
11.5. Jos kerran te pahat ihmiset osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin totta kai teidän Isänne paljon ennemmin antaa taivaasta Pyhän Hengen niille, jotka sitä häneltä pyytävät. Luuk. 11:13
12.5. Niin kauan kuin Mooseksen kädet olivat koholla, olivat israelilaiset voitolla, mutta kun hän päästi kätensä vaipumaan, olivat amalekilaiset voitolla. 2. Moos.17:11

Nimipäiviä
Tänään maanantaina: Osmo
Huomenna tiistaina:
J.V. Snellmanin päivä,
suomalaisuuden päivä, Lotta

Mietelause
Valistus, toimeentulo ja oikeudenmukaisuus ovat kansalaisten kiistattomia vaatimuksia yhteiskuntaa kohtaan, ne ovat samat kaikkina aikoina ja kaikissa valtioissa.
J.V. Snellman

TERVEENÄ TYÖSSÄ

Kiireen keskellä

Ihmisen keksinnöistä kiire on yksi kummallisimmista. On asioita, joiden hoitaminen on yksiselitteisesti pakollista, mutta suurimman osan kiireestään ihminen järjestää itse joko omalla toiminnallaan tai toiminnan suunnittelemattomuudella. Kiire ei ole mukavaa eikä pakollista, mutta kaikki sen tunnistavat. Nykymaailma on jopa tehnyt hopusta hyveen.

Ihmistä taitavammin vaistonsa varassa elävillä eläimillä näyttää olevan harvoin kiire. Hengenvaaraa, kuten metsäpaloa on paettava vauhdilla, mutta esimerkiksi leijonalla on rauhallinen ote, kun se vaanii elintärkeää saalista. Silmämääräisesti kiireisimmiltä vaikuttavat vilkkaasti liikkuvat muurahaiset. Ollako siis leijona vai muurahainen?

Kiire ei kuitenkaan tarkoita nopeutta. Asioita voi tehdä hyvinkin vikkelästi ja täysin ilman kiirettä. Formulakuskit pyrkivät mahdollisimman nopeisiin kierrosaikoihin, mutta maaliin heillä ei varsinaisesti ole kiire. Kuljettajahan nauttii juuri kovaa ajamisesta ja riittää, että hän on ruutulipulla ennen kilpakumppaneitaan. Erinomaisesti tehdyn työn kohdalla ei kukaan ensimmäisenä kysy, kauanko tekeminen kesti, vaan kuka tämän asian näin hyvin teki.

Kun kiirettä on liikaa, toiminta muuttuu helposti hosumiseksi. Syntyy virheitä, joiden korjaaminen vie aikaa ja lisää edelleen kiirettä. Tehokkuus kärsii ja tulokset huononevat. Elimistö kokee kiireen uhkana, se on stressitila, joka kuormittaa.

Kiire voi olla myös hyväksytty veruke tai selitys jättää jotakin tekemättä. Asioita siirretään, koska kiire toisaalla on niin kova. Jos tämä on kroonista, on syytä puhaltaa peli poikki ja pysähtyä ajan puutteesta huolimatta pohtimaan, mikä on oikeasti itselle tärkeää. Kiireen voi kesyttää, tyranniksi sitä ei sovi päästää.

Ihmisellä on kyky tiedostaa ajan rajallisuus, mutta myös mahdollisuus vaikuttaa siihen, mihin ja miten tätä arvokasta ja uusiutumatonta luonnonvaraa käyttää. Tunteja emme vuorokauteen saa lisää, joten jo olemassa olevat on syytä käyttää mahdollisimman mielekkäästi. Itselle rakkaiden ihmisten kohdalla ei kannata ikinä säästellä yhteisiä hetkiä.

Kiire ei silti ole läpeensä paha. Se voi olla myönteistä vipinää, joka sopivina määrinä terävöittää elämää.

On hyvä, että yrityksen tilauskirjat ovat täynnä ja keikkaa riittää. Joidenkin ihmisten koko identiteetti rakentuu kiireen varaan. Kiireinen kokee olevansa tärkeä. Jos kiire loppuu yhtäkkiä ja kokonaan, voi tilanne olla hyvinkin vakava.

ELINA NIHTILÄ
on viestinnän asiantuntija Melassa.
elina.nihtila@mela.fi

LUKENUT MIES

Punavihreän kuplan synty

Vasemmistoliiton perustamisesta tuli vapun alla kuluneeksi 25 vuotta. Ulkopuolisesta touhu näytti siltä, että kommunistien peitejärjestöä tuunataan uuteen kuosiin maailman muuttuessa. Entisen puoluesihteerin **Sirpa Puhakan** kahlaama taustatyö avartaa näkemystä.

Aluksi SKP todella yritti säilyttää roolinsa mahdollisimman pitkälle. Sitten imettäjä eli Neuvostoliitto luhistui ja SKP itse sortui konkurssiin kasinokapitalistia leikkiessään.

Mutta myös pitkään todellisesta puolueroolista haaveillut SKDL lopetti toimintansa. Uusi Vasemmistoliitto perustettiin pitkälti Kalevi Kivistön presidenttikampanjaa vetäneen Liike 88:n henkiselle pohjalle.

Perustajien aikalaistodistuksia lukiessa huomaa tutut ongelmat. Osan niistä aika on hoitanut.

Osa porukasta jättäytyi uuden puolueen ulkopuolelle, koska ei halunnut toimia yhdessä SKP:n entisten vähemmistöläisten, taistolaisten kanssa. No, nyt niitä on eduskunnassa enää yksi, vihreiden Satu Hassi.

Ratkaisematta jäi ongelma perimmäisestä olemuksesta. Epäröiden päätettiin olla puolue, mutta kriiseissä reagoidaan kuin poliittinen liike.

Kärkihahmoksi etsitään aina innostava persoona eikä poliittinen johtaja.

Vasemmistoliitto päätti hylätä sosialismin ja kaikki muut ideologiat ja keskittyä punavihreyteen. Se rajaa kannatusta yhä selvemmin yliopistojen kampuksille, joilla varsinaiset vihreät tekevät kaiken paljon uskottavammin.

Suurten työpaikkojen pääluottamusmiehet jätettiin tarkoituksella ulkopuolelle. Suomen varsinaisessa köyhälistössä piilevät SKDL:n peruskannattajat luovutettiin helpotuksesta huokaisten perussuomalaisille.

Nykyinen Vasemmistoliitto on tieten tahtoen synnytetty punavihreäksi kuplaksi, joka ei ymmärrä, miksi se koko ajan kutistuu.

PEKKA ALAROTU
Sirpa Puhakka: Vasemmistoliiton synty. 278 sivua. Into.

Martta Wendelin: Järvimaisema Kuusamosta. 1968.

SUOSIKKI-KUVITTAJA

Martta Wendelin

Martta Wendelin syntyi 23.11.1893 Kymin Karhulassa. Hän kuoli 1.3.1986 Tuusulassa.
Hän pääsi ylioppilaaksi 1910 Kotkan suomalaisesta yhteiskoulusta ja opiskeli sen jälkeen Eero Järnefeltin johdolla Helsingin yliopiston piirustussalissa vuoteen 1916. Hän sai yksityisopetusta myös Akseli Gallen-Kallelalta. Hän teki opintomatkoja muun muassa Ruotsiin ja Italiaan.
Erityisesti hänet tunnetaan korttien ja lehtien kansikuvien piirtäjänä sekä satukirjojen kuvittajana. Hänellä oli myös laaja maalaus-, grafiikka- ja piirustustuotanto.
Esimerkiksi joulukortteja hän piirsi noin 650 ja lähes 30 joulumerkkiä.
Martta Wendelinin museo on Tuusulassa Taiteilijakoti Erkkolassa. Museossa on 2 000 Wendelinin työtä, jotka hän aikoinaan lahjoitti Tuusulan kunnalle.

Martta Wendelinin kuvitukset ovat osa kansallista muistia

Martta Wendelin on 1900-luvun merkittäviä suomalaistaiteilijoita.

HÄMEENLINNA (MT)
Martta Wendelin on tunnettu ja rakastettu kuvittaja. Hänen kuvansa ovat haluttua keräilytavaraa ja postikorteista otetaan uusia painoksia.

Taidehistorioitsija, Wendelin-tuntija **Tuula Karjalaisen** mukaan Wendelinin elämän tragedia oli, ettei kuvitusta ja graafista taidetta arvostettu.

”Kuvittajan työ varjosti kaikkea ja oli Wendelinille suuri katkeruuden aihe – ja turha. Hän oli ajassaan suuri taiteilija.”

”Jos Wendelin olisi tiennyt, miten pitkään hänen kuvituksensa elävät, hänen olisi ollut vähän pakkokin arvostaa tätä puolta työstään”, Karjalainen päättelee.

Parhaillaan Martta Wendelinin taiteen eri puoliin, myös vähemmän tunnettuihin maalauksiin, voi tutustua Hämeenlinnan Taidemuseon laajassa näyttelyssä.

Esillä on yli 230 kuvitusoriginaalia ja lähemmäs 50 maalausta. Mukana on runsaasti painotuotteita, joissa Wendelinin työt aikoinaan tulivat tunnetuiksi: postikortteja, kirjoja ja lehtiä.

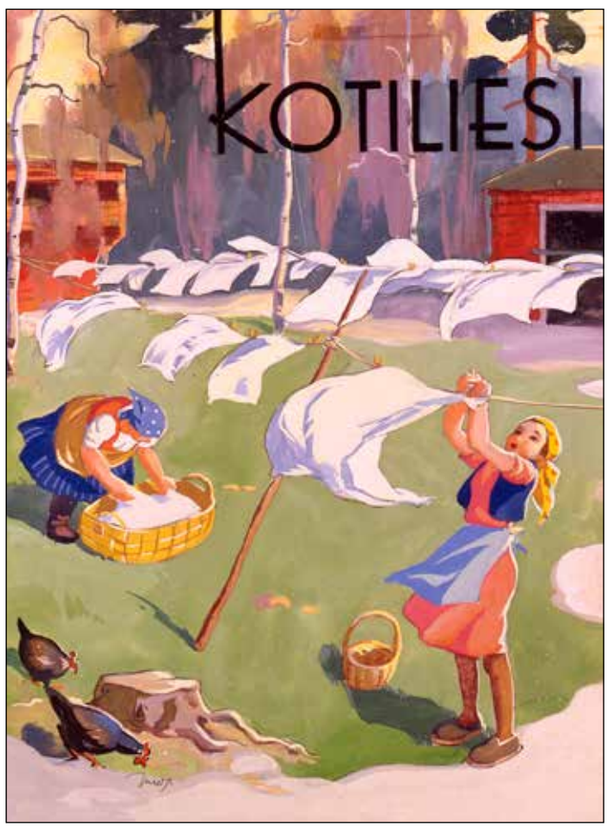

Martta Wendelin: Pyykkien ripustus. Kotilieden kansikuva 1944, nro 8.

Martta Wendelin: Postikortti. Lapsuusajan tuberkuloosin vastustamistyön hyväksi. Suomen Tuberkuloosin Vastustamisyhdistys 1943.

Martta Wendelin: Pääsiäiskortti. Tuberkuloosin Vastustamisyhdistys 1948. Pohjoismainen Paperikomppania 1952.

Tuttu ja turvallinen maailma

”Wendelin oli aikansa merkittävin visuaalinen taiteilija”, luonnehtii Karjalainen. Hän muistuttaa, että Wendelinin aikana ei ollut paljon visuaalisia taiteilijoita; toinen merkittävä aikalaiskuvittaja oli Rudolf Koivu.

”Wendelinin maailma on päiväsaikaa, kirkkaan valoisa, tuttu, turvallinen, toistuva”, Karjalainen summaa.

Martta Wendelinin keskeisen luomiskauden aikaan sijoittuu myös sota ja pula-aika.

”Ne eivät ole hänen maailmassaan tärkeitä, mutta ne tulevat hienovaraisesti esiin, kun niitä etsii”, Karjalainen huomauttaa.

Hän on havainnut Wendelinin taiteessa ajan syklisyyden: pääsiäinen, juhannus, joulu – ne toistuvat joka vuosi. ”Rauha ja lohduttavuus ovat hänen maailmansa suuria asioita.”

Karjalainen sanoo, että jokainen Wendelinin kuvituksia katsellut tietää, ettei hänen maailmansa ole totta.

”Se ei haittaa, koska eräällä tavalla hänen maailmansa on se, mitä toivotaan.”

Karjalainen toteaa, että Wendelin oli virkanainen.

”Hän kuvasi perhettä perheettömänä. Hän oli kaupunkilaistyttö ja loi kuvituksissaan perheen maaseudulle.”

Juuret ajan arvoissa

Martta Wendelinin maailma sai Karjalaisen mukaan juurensa siitä yhteiskunnasta, jossa taiteilija eli.

”Se katsoo taaksepäin, ei eteenpäin.”

Wendelinin arvomaailma oli ajan hengen mukainen, jopa sitä tiukempi. Kuvituksissaan Martta Wendelin sai vapaat kädet. Hän on kuvannut erityisesti 20–30-vuotiaita naisia. Hänen perheissään on tyypillisesti kaksi, enintään kolme lasta.

”Vaikka kuvat ovat maaseudulta, niissä ei tehdä raskaita töitä. Naisen reviiri on pieni. Naisen ja miehen roolit ovat aika tiukat. Tytöt ovat herttaisia, pojat leikkivät”, Karjalainen sanoo.

Muutamassa kaupunkikotiin sijoittuvassa kuvassa mies lukee lehteä, mitä nainen ei tee Wendelinin kuvissa koskaan.

”Naiset hymyilevät säyseästi, he eivät ole iloluontoisia.”

Wendelin on varsin tarkkaan pitäytynyt naiskuvissaan nuorissa naisissa.

”Hän ei tuntenut tarvetta tehdä kuvia vanhoista naisista, ei edes keski-ikäisistä.”

Siksipä nyt esillä olevassa näyttelyssä oleva öljymaalaus taiteilijan äidistä on harvinainen poikkeus, johon kannattaa tutustua.

Kuvitukset toivat elannon

Kuvitukset olivat Martta Wendelinille välttämättömiä, ne toivat elannon. Samalla niihin kului aikaa, eikä taiteilija päässyt rakkaan maalaamisen pariin.

Tilanne kohentui 1940-luvun lopulla taiteilijan muutettua uuteen kotiin Tuusulan Annivaarassa. Kodin yhteyteen rakennetussa ateljeessa Wendelin pystyi keskittymään maalaamiseen aiempaa paremmin. Siellä syntyi maisemamaalauksia, muotokuvia ja asetelmamaalauksia puutarhan rakkaista kukista.

Hämeenlinnan Taidemuseon näyttely on toteutettu yhteistyössä Tuusulan taidemuseon ja Korttien talon kanssa.

MAIKKI KULMALA
Martta Wendelinin näyttely Hämeenlinnan Taidemuseo, 30.8. asti.

Maaseudun Tulevaisuuden työpaikat.
Lehdessämme julkaistut työpaikka- ja koulutusilmoitukset löydät myös osoitteesta **mt.uranus.fi**. Samassa osoitteessa jatkuvasti yli 2000 muutakin työpaikka- ja koulutusilmoitusta.

uranus.fi &
MAASEUDUN TULEVAISUUS